

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11, Zagreb

Poslovni broj: 53 PŽ-3706/2021-3

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Mirte Matić, predsjednice vijeća, Ružice Omazić, sutkinje izvjestiteljice i Ane Cvitković, članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja SREĆKA CIKAČA iz Pule, Rizzi 3, OIB 67498809787 i MILKE CIKAČ iz Pule, Rizzi 3, OIB 48837437357, koje zastupa punomoćnik Milenko Ilić, odvjetnik u Puli, protiv tuženika STEČAJNA MASA IZA ŠTEDNO - KREDITNA ZADRUGA ZLATNIK - PULA u stečaju, Poreč, Mateo Benussi 8, OIB 852123289845, kojeg zastupa punomoćnica Anka Zaharija, odvjetnica u Rovinju, radi utvrđenja osporene tražbine, odlučujući o žalbama tužitelja i tuženika protiv presude Trgovačkog suda u Pazinu poslovni broj P-335/2018-121 od 12. listopada 2020., u sjednici vijeća održanoj 10. rujna 2021.

p r e s u d i o j e

Preinačuje se presuda Trgovačkog suda u Pazinu poslovni broj P-335/2018-121 od 12. listopada 2020. i sudi:

1. Utvrđuje se da postoji i da je osnovana tražbina drugog isplatnog reda tužitelja Srećka Cikača prema tuženiku u iznosu od 745.545,83 kn (sedamstočetdesetpettisućapetstočetdesetpet kuna i osamdesettri lipe).

2. Odbija se kao neosnovan zahtjev tužitelja Srećka Cikača da se utvrdi da postoji i da je osnovana njegova tražbina drugog isplatnog reda prema tuženiku u iznosu od 11.124.794,17 kn (jedanaestmilijunastodvadesetčetiritisućesedamstodevedesetčetiri kune i sedamnaest lipa).

3. Odbija se kao neosnovan zahtjev tužiteljice Milke Cikač da se utvrdi da postoji i da je osnovana njena tražbina drugog isplatnog reda prema tuženiku u iznosu od 7.000.000,00 kn (sedammilijuna kuna).

4. Tuženiku se pored dosuđenog troška u iznosu od 43.686,00 kn dosuđuje i daljnji trošak u iznosu od 4.687,50 kn (četiritisućesestoosamdesetsedam kuna i pedeset lipa), te se nalaže tužiteljima naknaditi tuženiku ukupan parnični trošak u

iznosu od 48.373,50 kn (četrdesetosamtisućatristosedamdesettri kune i pedeset lipa) u roku od osam dana.

5. Odbija se zahtjev tuženika za naknadu parničnog troška u iznosu od 2.700,00 kn (dvijetisućesedamsto kuna) kao neosnovan.

Obrazloženje

1. Presudom Trgovačkog suda u Pazinu poslovni broj P-335/2018-121 od 12. listopada 2020. suđeno je:

„I. Odbija se u cijelosti tužbeni zahtjev koji glasi:

I. Utvrđuje se da postoji i da je osnovana tražbina drugog isplatnog reda I. tužitelja Srečka Cikača prema tuženiku u iznosu od 11.870.340,00 kn.

II. Utvrđuje se da postoji i da je osnovana tražbina drugog isplatnog reda II. tužiteljice Milke Cikač prema tuženiku u iznosu od 7.000.000,00 kn.

II. Djelomično se prihvaća eventualno kumulirani tužbeni zahtjev i to u dijelu koji glasi: "Utvrđuje se da postoji i da je osnovana tražbina drugog isplatnog reda tužitelja prema tuženiku u iznosu od 745.545,83 kn.

III. U preostalom dijelu odbija se eventualno kumulirani tužbeni zahtjev i to u dijelu koji glasi:

„Utvrđuje se da postoji i da je osnovana tražbina drugog isplatnog reda tužitelja prema tuženiku u iznosu od 18.124.794,17 kn

IV. Nalaže se tužiteljima da tuženiku solidarno naknade parnični trošak u iznosu od 43.686,00 kn, u roku od petnaest dana."

2. Tužitelji su protiv navedene presude, u dijelu u kojem je odbijen tužbeni zahtjev i odluke o trošku, dakle, protiv točaka I., III. i IV. izreke, podnijeli zajedničku žalbu zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava s prijedlogom da se presuda u pobijanom dijelu preinači i prihvati u cijelosti zahtjev oba tužitelja uz naknadu parničnih troškova, računajući i žalbene troškove u iznosu od 4.296,90 kn ili ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovan postupak.

U žalbi u bitnom navode da su tužitelji uz tužbu dostavili ugovore o depozitu, čija vjerodostojnost nije osporavana, te da su time dokazali svoje potraživanje budući da su uplate po tim ugovorima evidentirane u poslovnim knjigama tuženika, dok tuženik, napose imajući u vidu da je uništio dokumentaciju koju je bio dužan čuvati, nije dokazao da je po isteku depozita novčana sredstva vratio tužiteljima. Nadalje, ističu da je prvostupanjski sud svoju odluku donio isključivo na temelju nalaza i mišljenja vještaka Nataše Vlačić i Bojana Galinec, koji su svoje nalaze i mišljenja sačinili sukladno revizorskom izvješću i unatoč činjenici da nisu imali na raspolaganju dokumentaciju potrebnu za vještačenje jer ju je tuženik uništio iako to nije smio učiniti dok traje ovaj spor, bez obzira na propisani rok čuvanja tih isprava. Smatraju da je stoga odluka u pobijanom dijelu donesena pogrešnom primjenom pravila o teretu dokazivanja. Ističu kako su vještaci trebali prihvatiti ugovore o depozitu koji su jedine isprave koje se moraju uručiti štedišama, ovdje tužiteljima, a činjenicu da je tuženik uništio dokumentaciju koju je trebao čuvati je sud trebao uzeti u obzir pri primjeni

pravila o teretu dokazivanja. Navode kako bi u slučaju da ugovori o depozitu nisu realizirani isti bili i raskinuti pa ih tužitelji ne bi niti posjedovali.

3. Tuženik je podnio odgovor na žalbu tužitelja, osporio je žalbene navode i predložio žalbu odbiti kao neosnovanu.

4. Tuženik je podnio žalbu protiv presude pobijajući točke II. i IV. izreke zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. U bitnom navodi kako je sud utvrdio osnovanom tražbinu tužitelja Srečka Cikača na temelju uplaćenog depozita po Ugovoru o depozitu br. 7365001171 u iznosu od 745.545,32 kn, pa da se stoga radi o njegovoj tražbini, a ne tražbini oba tužitelja kako je pozivom na odredbu čl. 54. i 63. Zakona o obveznim odnosima pogrešnom zaključio prvostupanjski sud. Ističe kako je pravilno zaključio prvostupanjski sud kako su tužitelji upućeni pokrenuti parnicu zajedno protiv tuženika jer su u stečajnom postupku prijavili tražbinu zajedno, a ne zato što bi bili solidarni vjerovnici, kako je naveo prvostupanjski sud. Smatra kako upućivanje vjerovnika u parnicu „zajedno“ ne čini vjerovnike solidarnim vjerovnicima. Budući da je utvrđeno da tražbina po Ugovoru o depozitu br. 7365001171 od 31. prosinca 2001. pripada samo tužitelju Srečku Cikaču, smatra da je pogrešno utvrđeno da osnovana i postoji tražbina oba tužitelja u tom iznosu. Posebno ističe da tužitelji nisu solidarni vjerovnici niti po kojem ugovoru o depozitu koji su predmet ovog postupka, budući da je svaki od tužitelja sklopio s tuženikom svoj poseban ugovor o depozitu, pa je sud stoga trebao odbiti u cijelosti eventualno kumulirani tužbeni zahtjev. Navodi kako je na opisani način počinjena bitna povreda parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a jer je izreka presude u protivnosti s izvedenim dokazima, da je pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje i pogrešno je primijenjeno materijalno pravo – odredbe Zakona o obveznim odnosima. Odluku o dosuđenom trošku tuženiku smatra nepravilnom jer je pogrešno zaključio prvostupanjski sud da žalba tuženika protiv prije donesene, a ukinute, prvostupanjske presude nije bila osnovana i da mu ne pripada trošak te žalbe. Predlaže preinačiti točku II. izreke pobijane presude na način da se i u tom dijelu odbije eventualno kumulirani tužbeni zahtjev te preinačiti točku IV. izreke i naložiti tužiteljima da plate tuženiku troškove postupka u iznosu od 51.703,00 kn uvećano za trošak ove žalbe u iznosu od 7.387,00 kn, podredno ukinuti u pobijanom dijelu i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

5. Odgovor na tužnikovu žalbu nije podnesen.

6. Tužiteljeva žalba nije osnovana.

7. Tuženikova žalba je osnovana.

8. Pobijana presuda ispitana je na temelju odredbe čl. 365. st. 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13 i 89/14; dalje: ZPP) u granicama žalbenih razloga, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a, kao i na pravilnu primjenu materijalnog prava (čl. 356. ZPP-a).

9. Predmet tužbenog zahtjeva je utvrđenje osnovanom tražbine tužitelja koju je osporio stečajni upravitelj u stečajnom postupku koji se vodio nad tuženikom.

10. Iz podataka u spisu i obrazloženja pobijane presude proizlazi, a što žalitelji ne osporavaju:

- da su tužitelji u stečajnom postupku koji se vodio nad tuženikom podnijeli zajedničku prijavu tražbine u ukupnom iznosu od 18.870.342,00 kn na temelju više ugovora o depozitu koje su tužitelji, svaki posebno, sklopili s tuženikom,

- da je stečajni upravitelj osporio prijavljenu tražbinu tužitelja u iznosu od 18.870.342,00 kn u cijelosti uz obrazloženje da iz dva revizorska izvješća proizlazi da je tražbina upitna,

- da su tužitelji rješenjem stečajnog suda upućeni da pokrenu parnicu protiv stečajnog dužnika radi utvrđenja osporene tražbine drugog isplatnog reda u iznosu od 18.870.342,00 kn,

- tužitelji su u određenom roku podnijeli tužbu sa zahtjevom da se utvrdi da postoji i da je osnovana tražbina tužitelja u iznosu od 18.870.340,00 kn kao tražbina drugog isplatnog reda,

- prvostupanjski sud je rješenjem uz upozorenje na posljedice iz čl. 109. st. ZPP-a naložio tužiteljima da isprave tužbu na način da označe koji iznos tražbine iz tužbe se odnosi na svakog od tužitelja,

- tužitelji su u određenom im roku postupili po nalogu suda te su ispravili tužbu na način da zahtijevaju da se utvrdi tražbina prvotuzitelja u iznosu od 11.870.340,00 kn i da se utvrdi tražbina drugotuziteljice u iznosu od 7.000.000,00 kn.

- da je prvostupanjski sud nakon izvedenog dokaza financijskim vještačenjem o tako postavljenom tužbenom zahtjevu odlučio presudom poslovni broj P-399/2011-58 od 20. veljače 2015., a koja je po žalbama tužitelja i tuženika ukinuta rješenjem ovog suda poslovni broj PŽ-8145/2015-3 od 14. studenog 2018. i predmet je vraćen prvostupanjskom sudu uz uputu da se sukladno čl. 178. st. 1. i čl. 180. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj: 44/96, 161/98, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 116/10, 25/12, 133/12 i 45/13: dalje: SZ) parnica može voditi glede tražbine kako je po osnovi, visini i isplatnom redu prijavljena u stečajnom postupku i ispitana na ispitnom ročište i kako su pravomoćnim rješenjem stečajnog suda vjerovnici osporene tražbine upućeni na parnicu radi utvrđenja osporene tražbine.

11. U ponovljenom postupku prvostupanjski je sud utvrdio da su tužitelji zajedno prijavili tražbinu drugog isplatnog reda u iznosu od 18.870.340,00 kn, da je tako prijavljenu tražbinu stečajni upravitelj osporio u cijelosti i da je stečajni sud uputio tužitelje na podnošenje zajedničke tužbe radi utvrđenja osporene tražbine drugog isplatnog reda u iznosu od 18.870.340,00 kn, pa je prvostupanjski sud odbio (naknadno specificirani a sada glavni) tužbeni zahtjev kojim svaki od tužitelja zahtjeva da se u odnosu na njega utvrdi osnovanim dio osporene tražbine, kako je to navedeno u točki I. izreke pobijane presude, zaključivši da nije odlučno koji iznos od ukupno prijavljene i osporene tražbine pripada pojedinom tužitelju, jer je to stvar njihovog međusobnog odnosa.

12. U pravu je tuženik da tužitelji nisu solidarni vjerovnici i da, suprotno shvaćanju ovog suda izraženom u rješenju kojim je ukinuta prije donesena

prvostupanjska presuda, a koje je prihvatio prvostupanjski sud u pobijanoj presudi, nije bilo nikakve zapreke da se u parnici na koju su upućeni tužitelji kao vjerovnici osporene im tražbine, utvrđuje koji dio - iznos osporene tražbine se odnosi na svakog od njih, ali da pritom ukupni iznos ne može prelaziti iznos prijavljene i osporene tražbine.

13. Stoga je prvostupanjski sud trebao odlučiti upravo o tako postavljenom i konačno specificiranom (glavnom) tužbenom zahtjevu, kada je već pozvao stranke da u tom smislu isprave tužbu uz upozorenje na posljedice iz čl. 109. ZPP-a.

14. Ovaj sud je prije donesenu prvostupanjsku presudu, kojom je utvrđeno da postoji i da je osnovana tražbina prvotuzitelja u iznosu od 745.545,83 kn, te je odbijen kao neosnovan zahtjev prvotuzitelja da se utvrdi da postoji i da je osnovana tražbina prvotuzitelja u preostalom iznosu od 11.124.794,17 kn i odbijen je u cijelosti tužbeni zahtjev drugotuziteljice, ukinuo u cijelosti i iz razloga jer vještak (Bojan Galinec), koji je proveo financijsko vještačenje radi utvrđenja postojanja i visine prijavljene tražbine, nije dao odgovore na sporne, a odlučne činjenice i primjedbe stranaka na njegov nalaz i mišljenje.

15. U ponovljenom postupku, prvostupanjski sud je odredio izvođenje novog vještačenja po drugom vještaku financijske struke, Nataši Vlačić.

16. Prvostupanjski sud je prihvatio nalaz i mišljenje tog vještaka u cijelosti jer ga je ocijenio stručnim i jer je vještak dao argumentirane i obrazložene odgovore na sve primjedbe koje je sud prihvatio, a pritom imajući u vidu da je taj nalaz i mišljenje u bitnom suglasan s prije izvedenim vještačenjem. Vještak Nataši Vlačić je na temelju isprava u spisu utvrdio da su tužitelji sklopili s tuženikom više ugovora o depozitu, ali da postoji i da je osnovana tražbina prvotuzitelja samo na temelju jednog ugovora o depozitu i to Ugovoru o depozitu br. 7365001171 u iznosu od 745.545,32 kn koji je prvotuzitelj sklopio s tuženikom 31. prosinca 2001., budući da za taj depozit postoji dokaz da je izvršeno deponiranje - uplata novčanih sredstava u blagajnu tuženika 31. prosinca 2001. na depozitnu partiju. U odnosu na prijavljenu tražbinu oba tužitelja s osnova depozite na temelju nesporno sklopljenih ostalih ugovora o depozitu je utvrdila da su depoziti, po točno navedenim ugovorima u nalazu, evidentirani u poslovnim knjigama tuženika, ali da nema nikakvih dokaza da je izvršeno deponiranje tih novčanih sredstava niti u blagajni niti na računu tuženika zbog čega je zaključila da ti ugovori nisu realizirani. Osim toga, utvrdila je da je u poslovnim knjigama tuženika evidentiran jedan ugovor o depozitu u iznosu od 897.417,44 kn, ali da tužitelji po tom ugovoru nisu prijavili tražbinu u stečajnom postupku.

17. Na primjedbe tužitelja na nalaz i mišljenje, vještak je naveo da je nalaz i mišljenje sačinio na temelju dokumentacije u spisu jer drugom nije raspolagao, te je dao detaljno obrazloženje za utvrđenja sadržana u nalazu i mišljenju, a na primjedbu (na koju se tužitelji pozivaju i u žalbi) da je tuženik uništio dio poslovne dokumentacije, je istaknuo da se kod uplate depozita uplatnice ispunjavaju u najmanje dva primjerka, najčešće tri, od čega jedan zadržava uplatitelj, jedan se daje u računovodstvo tuženika, a treći ostaje u bloku uplatnica.

18. Budući da je za ostale depozite, osim onog po Ugovoru o depozitu br. 7365001171 u iznosu od 745.545,32 kn, koji je prvotужitelj sklopio s tuženikom, vještak zaključio da nije moguće utvrditi na temelju čega su depoziti proknjiženi u poslovnim knjigama tuženika ili na temelju čega su formirani, a imajući u vidu da su upravo tužitelji osim nesporne činjenice da su sklopili ugovore o depozitu s tužiteljem, uz pravilnu primjenu pravila o teretu dokazivanja iz čl. 219. st. 1. i čl. 221.a ZPP-a, bili dužni dokazati i činjenicu da su sredstva po tim ugovorima deponirana – uplaćena tuženiku, a što nisu uspjeli dokazati. Stoga je valjalo preinačiti prvostupanjsku presudu na način da se utvrđuje da je osnovana i da postoji tražbina prvotужitelja u drugom isplatnom redu u iznosu od 745.545,32 kn, dok je za preostali iznos tražbine prvotужitelja i cjelokupne tražbine drugotужiteljice valjalo tužbeni zahtjev kao neosnovan odbiti.

19. Dakle, neosnovan je žalbeni navod tužitelja da je prvostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo odnosno pravila o teretu dokazivanja (čl. 221. ZPP-a), za koje je prvostupanjski sud dao jasno i detaljno obrazloženje, a na koje se upućuju tužitelji zbog nepotrebnog ponavljanja. Tužitelji u žalbi isključivo upućuju na to da je nakon propisanog roka za čuvanje knjigovodstvenih isprava tuženik uništio isprave, međutim niti jednom riječju se ne osvrću na to zašto oni nisu priložili dokaz (uplatnice) da su izvršili deponiranje po spornim ugovorima o depozitu niti kako su ti depoziti formirani iako je teret dokazivanja te odlučne činjenice bio na tužiteljima.

20. Odluku o parničnom trošku prvostupanjski sud je donio pozivom na odredbu čl. 154. st. 3. ZPP-a pravilno utvrdivši da tuženik u sporu nije uspio samo s 3,95% svog zahtjeva prema prvotужitelju, što se smatra neznatnim djelom zbog kojeg nisu nastali posebni troškovi, dok je u cijelosti uspio u odnosu na drugotужiteljicu.

21. Međutim, odlučujući o visini potrebnog troška tuženika za vođenje ove parnice je pogrešno ocijenio nepotrebnim žalbeni trošak tuženika u odnosu na prije donesenu i ukinutu presudu poslovni broj P-399/2011-58 navodeći u obrazloženju da taj trošak nije priznat tuženiku jer da u konačnici nije uspio sa žalbom.

22. Naime, iz podataka u spisu proizlazi da je tuženikova žalba protiv točke I. prije donesene presude ocijenjena osnovanom i da je presuda ukinuta i u tom dijelu, pa je stoga bio potreban taj trošak i osnovan je zahtjev tužitelja za naknadu troška te žalbe. Tuženik je u svojoj žalbi od 26. veljače 2015. (list 122. spisa) određeno postavio zahtjev za naknadu troška za sastavljanje žalbe u iznosu od 3.750,00 kn, uvećano za PDV u iznosu od 937,50 kn i trošak pristojbe na žalbu u iznosu od 2.700,00 kn, kao i u troškovniku predanom na ročištu na kojem je glavna rasprava zaključena (list 239. spisa).

23. Prema tome, tuženiku je trebalo priznati i trošak žalbe podnesene protiv prije donesene i po žalbi tuženika ukinute presude u pobijanom dijelu, a potrebnim se smatra trošak sastavljanja žalbe u iznosu od 3.750,00 kn prema Tbr. 10.1. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj: 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15; dalje: Tarifa) uvećan za porez na dodanu vrijednost u iznosu od 937,50 kn prema Tbr. 42. Tarife, što ukupno iznosi 4.687,50 kn.

24. Tuženiku pravilno nije priznat zahtijevani trošak sudske pristojbe na žalbu od 26. veljače 2015. u iznosu od 2.700,00 kn jer u spisu nema podataka da je tuženik pristojbu na tu žalbu platio i da mu je nastao i taj trošak.

25. Tuženik nema pravo na naknadu troškova ove žalbe jer je njegova žalba osnovana samo u pogledu odluke o visini dosuđenog parničnog troška, a prema odredbi čl. 35. st. 2. ZPP-a, parnični trošak se ne uzima u obzir za utvrđivanje vrijednosti predmeta spora ako ne čine glavni zahtjev, a time ni za odlučivanje o troškovima postupka, dok je o glavnom zahtjevu odlučeno jednako glede iznosa za koji je utvrđena osporena tražbina i iznosa za koji je odbijen tužbeni zahtjev tužitelja, kako je to prvostupanjski sud odlučio o eventualno kumuliranom zahtjevu.

26. Budući da tužitelji nisu solidarni vjerovnici, valjalo je i u tom dijelu preinačiti odluku o trošku i odlučiti kao pod podtočkom 4. izreke ove presude.

27. Zbog navedenog je na temelju odredbe čl. 373. t. 3. ZPP-a, valjalo prihvatiti žalbu tuženika i preinačiti prvostupanjsku presudu i odlučiti kao u izreci ove presude.

Zagreb, 10. rujna 2021.

Predsjednica vijeća
Mirta Matić

Broj zapisa: **eb2fe-c2872**

Kontrolni broj: **046c1-152a1-bedc2**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=MIRTA MATIĆ, L=ZAGREB, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.